

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 2 Lipca r. s. 1824 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 25 czerwca.

CESARZ JEGOMOŚĆ, chcąc okazać dowody u-przeczności swej szczególnej, ku generałom i oficerom wyższym wojsk N. Króla Jmci Francuzkiego, którzy się najlepiej odznaczyli w ostatniej wojnie hiszpańskiej, wojnie, której wypadki, pełne chwały, tak dostatecznie odpowiedziały życzeniom przymierza europejskiego i sprawom, które to przymierze utrzymuje w zyczeniach najsłuszniejszych i dla pokoju nayprzychylniejszych, mianował, d. 25 lutego i 30 maja r. t. kawalerami:

Orderu ś. Włodzimierza pierwszej klasy: marszałków: księcia Conegliano, księcia Reggio, margrabiego Lauriston, hrabiego Molitor, i generała porucznika księcia Hohenlohe.

Orderu ś. Alexandra Newskiego: generałów poruczników: hrabiego Guillemot, hrabiego Bordesoulle, wice-hrabiego Tirlet, wice-hrabiego Dode, hrabiego Curtal, hrabiego Bourk, barona Damas, hrabiego Lowerdo i hrabiego Bourmont.

Orderu ś. Jerzego 3ciej klasy: generał-poruczników: wice hrabiego Vallin, wice hrabiego St. Priest.

Orderu ś. Anny 1szej klasy: marszałków obozowych: wice hrabiego Vasserot, Tromelin, barona Vincent, wice hrabiego Berthier-Sauvigny, wice-hrabiego St. Mars, hrabiego La Roche Jacquelin, księcia Józefa Carignan, hrabiego Dyonizego, Damremont, barona Gougeon, hrabiego d'Argont.

Orderu ś. Włodzimierza 3ciej klasy: półkowników: Bellangé 4go półku liniowego; barona Villate 10go półku dragonów; wice hrabiego d'Armatie 14go półku liniowego; barona St. Genies, 8go półku dragonów.

Orderu ś. Jerzego 4tej klasy: hrabiego Beaumont, 18go półku strzelców; hrabiego Serran, 10go półku strzelców; Lambat 7go półku lekkich strzelców; hrabiego Salperwick, 8go półku liniowego; Pozzo-di Borgo ze sztabu głównego.

Orderu ś. Anny 2giej klasy: Tholose ze sztabu głównego; Schneider 20go półku lekkich strzelców; Jerzy Cadoudal, 28go półku liniowego; barona Heyl 1go półku lekkiego.

Orderu ś. Włodzimierza 4tej klasy: Lenoury 5go półku strzelców, Vigo Roussillon z 28go półku liniowego. (Conser. Impar.)

Przybyli do Sankt-Petersburga: rzeczywisty rada tajny, senator, Nowosilcow, z Warszawy, kamerunker hrabia Załuski; rzeczywisty rada stanu Puszkina; adjutant bokowy półkownik hrabia Strogonow. (G. S. P.)

W i l n o

Po zakończeniu rocznego biegu nauk, Gimnazjum przy CE-ARSKIM Uniwersytecie Wileńskim będące, zdawało sprawę przed Publicznością z prac swoich w dniach 21, 23, 25, 26, 27 i 28 czerwca t. r. Po czem zgromadzenie nauczycieli przez swojego Przetozonego, oddało publicznie sprawiedliwość, że największa część uczniów w ciągu te-

go roku szkolnego, pilnie przykładala się do nauk i przystoynie siebie prowadziła, a z pomiędzy tych pierwsi na szczególniejszą pochwałę zasłużyli za pilność, dobre obyczaje i postęp w naukach, drudzy na celujących.

Z klasy 1szej, na szczególniejszą pochwałę: 1. Menüe Stanisław. 2. Bobrowski Grzegorz. 3. Sobolewski Stefan i Sandecki Mikołaj.

Celujący z tej klasy: Bortkiewicz Antoni, Chlewinski Benedykt, Jankowski Kajetan, Korsak Józef, Korsak Polikarp, Maciejewski Justyn, Małicki Władysław, Mikisz Ferdynand, Taukiel Kazimierz, Wasilew Mikołaj, Zarembo Jan, Żakowicz Józef, Żakowicz Antoni.

Z klasy IIgiej, na szczególniejszą pochwałę zasłużyli: 1. Wierzbicki Ignacy. 2. Żujewski Józef, po tych Dąbrowski Justyn, Szyszko Michał, Walicki Józef.

Celujący z tej klasy: Bakszteyn Karol, Bortkiewicz Konstanty, Fiodorowicz Waleryan, Nowicki Stanisław, Rondomański Jerzy, Rząśnicki Adolf, Trachtemberg Mendel, Walicki Waleryan, Zdankiewicz Karol.

Z klasy IIIciej, na szczególną pochwałę: 1. Bortkiewicz Wincenty. 2. Sawicz Adolf, dalsi Onacewicz Antoni i Fiodorowicz Józef.

Celujący z tej klasy: Biernikow Prokopiusz, Boniszewski Wincenty, Bortkiewicz Adolf, Grochowski Edward, Kazyński Wiktor, Łukaszewicz Franciszek, Stoklimski Antoni, Wieszniewski Augustyn.

Z klasy IVtej, na szczególniejszą pochwałę: 1. Jasiuk Stanisław. 2. Krassowski Romuald. 3. Bolman Adryan, po ich Plater Jerzy, Żakowicz Justyn.

Celujący z tej klasy: Brochocki Władysław, Białozor Leon, Giedroyć Antoni, Jeleński Napoleon, Jundził Kazimierz, Łopaciński Kazimierz, Sołohub Justyn, Sołohub Prosper, Stępkowski Augustyn.

Z klasy Vtej, na szczególniejszą pochwałę: 1. Krukowski Jan. 2. Narbut Jarosław. 3. Narbut Edward, dalsi Renigier Anicety, Dziewoński Zacharyasz.

Celujący z tej klasy: Kuntz Tomasz, Plater Władysław, Plater Cezary, Słowacki Juliusz, Wasilewski Franciszek.

Z klasy VItej, na szczególną pochwałę: 1. Stankiewicz Józef. 2. Stawierey Michał. 3. Siemaszko Tytus.

Dyrektor Kajetan Krassowski Radca Dworu,

B i a ł y s t o k.

Dowódcy karabiniernego półku, zwodney gwardyjskiej dywizji, rezerwowego korpusu JW. Generałowi Majorowi i Kawalerowi Penszowi 2mu.

Powołany wolą MONARCHY do wyższych wojskowych stopni, gdy się od nas oddalasz JW. Generale, Obywatele powiatu drohickiego mają sobie za święty obowiązek, złożenia ci hołdu wdzięczności i podziękowania, za zachowaną karność i spokojność powierzonego Ci półku karabiniernego, przez całe sześć lat pobytu jego w tutejszym powiecie. Umiałeś zawsze postępowaniem swoim pogodzić interes żołnierza z interesem obywatela i kraju, zaszczyliłeś między wojskiem i mieszkań-

camii ducha zgody i jedności, a dobrym swoim sposobem myślenia byłeś wszystkim podkomendnym wzorem. Postępując oni za Twemi zdaniami i przykładem, również się do utrzymania wojska w karłości przyłożyli, za co także wszyscy szlachs i oberoficerowie półku karabiniernego, niezatarte do szacunku i wdzięczności obywateli drohickich nabyli prawo. Znana mi jest Szanowny Jenerale skromność twoja, wiem, iż ona cierpieć na tem będzie, gdy wdzięczność powiatu dla Ciebie, publicznie ogłoszoną zostanie; lecz daruy minie: bo milczeć nie mogę, gdy prócz własnego przekonania wezwał mię do mówienia głos obywateli drohickich, których wolą pełnić jest świętą dla mnie powinnością, i tyle chlubnym obowiązkiem. Na oryginalnie podpisano: Marszałek powiatu drohickiego i kawaler orderu ś. Włodzimierza IV klasy Henryk Drewnowski.

Zgodno z oryginałem poświadczam: Marszałek Obwodu Białostockiego orderów ś. Anny II i ś. Włodzimierza IV klasy kawaler Ciecierski.

PORTUGALIA.

Lisbona dnia 6 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Dodatek do wczorajszej gazety tutejszej zawiera następującą królewską ustawę amnestyczną, wydaną w *Bemposta* pod d. 5 b.m.: *Don Juan* i t. d. Udziałem amnestią wszystkim osobom, które były ścigane za opinie polityczne, okazane aż do 5 czerwca roku przeszłego. Wyłączeni są od amnestyi ci, którzy od tego czasu nie przestali opierać się prawemu rządowi; ci którzy należeli do niegodziwego powstania w *Porto* w sierpniu 1820; ulaskawiam ich co do kar ciężkich, na które zasłużyli, lecz oddalam ich z królestwa; dowódcy i oficerowie, którzy byli sprawcami rewolucyi brazylijskiej i przymusili mię do zaprzysiężenia konstytucyi stanów portugalskich; ci którzy w *Tras-os-Montes* oparli się rojalistom będącym pod dowództwem Hrabiego *Amarante*; ci z pomiędzy członków stanów, którzy mieli gorszące mowy przeciw mojej osobie i przeciw Królowej. Rozkazuję, aby osoby, objęte amnestią niniejszej ustawy, a zawieszone w swoim urzędowaniu, nie mogły powrócić do niego, bez mojego wyraźnego upoważnienia. Prócz tego, ponieważ w marcu roku 1812 potępiłem tajemne towarzystwa, a rząd rewolucyjny im sprzyjał, użyteczną jest dla spokojności publicznej i rodzin zapomnieć o tem, co wówczas protegowane było, przeto chcąc, jak tylko można rozciągnąć moję łaskawość, przebaczam wszystkim, którzy przed dniem 20 czerwca roku zeszłego należeli do tajemnych towarzystw i t. d.

Druga ustawa, zwołująca dawne stany królestwa, jest w tej osnowie: „Zważywszy, iż uznaniem za żadną z czynu i z prawa potworną konstytucją z roku 1822, ponieważ niezgodną była z dawnymi obyczajami i zwyczajami Portugalii, i że miałem zamiar, aby nowe prawo zasadnicze zgadzało się z temi dawnymi zwyczajami; iż przyrzekłem nadać ludom moim rząd reprezentacyjny, chociaż nie idzie za tem, aby był taki, jak rządy w Europie ustanowione, i uznając, że starożytna konstytucja portugalska zawiera w sobie żywioły, potrzebne do zachowania naszej świętej religii, powagi tronu, zaręczenie praw wszystkich naszych poddanych, wysłuchawszy i t. d. ogłaszam za istną w mocy swojej starożytną konstytucją polityczną królestwa, i zwołuję potrójne stany duchowieństwa, szlachty i mieszczaństwa i t. d.

Trzecia ustawa znosi juntę, utworzoną do ułożenia projektu prawa zasadniczego; czwartą mianuje juntę do przygotowania projektu, potrzebnego do zwołania stanów i wyboru ich członków; piątą unieważnia wszystko, co było zrobione przez stany roku 1822, potwierdza bank lisboński, uchyła prawa zwane *bancoes*, które zniewalały włóczęgów, aby wozili zboże do młynów swego pana, który sam pobierał dochody z mielenia, i tworzy juntę dla reformy tych praw, oraz leśnych i myśliwskich. Rzeczona junta przedstawi oraz projekt do prawa zbożowego; szóstą rozwiązuje juntę u-

tworzoną dla przejrzenia praw i czynności byłych stanów.

Monarcha nakazał jak najszybciej sądzić osoby, uwięzione z powodu wypadków dnia 30 kwietnia, aby niewinnych uwolniono, winnych zaś ukarano.

ANGLIA.

Londyn d. 18 czerwca.

(z Gazety le Conservateur Impartial).

PARLAMENT.

Izba Niższa.

Posiedzenie dnia 14.

P. Lambton podaje prośbę P. Haydona, sławnego malarza, który żąda, ażeby Parlament przeznaczył sumę szczególną na zachęcenie malarstwa historycznego, podobnie jak we Francji, gdzie rząd corocznie zamawia wielkie obrazy, gdy tymczasem artyści angielscy są całkiem zostawieni własnemu sposobowi.

Sir James Mackintosh prosi o pozwolenie, aby mógł odłożyć na dzień następujący zapowiedziane podane prośby kupców londyńskich, w rzeczy uznania nowych krajów Ameryki południowej. Szanowny członek mniema, tę prośbę być potrzebną, według przełożenia, uczynionego mu przez ministra stosunków zewnętrznych, iż ta prośba nie może być podana na tem posiedzeniu, bez szkody publicznej.

Mówca: Oddaję pod rozwagę Izby list, który tylko co odebrałem. Podpisany jest przez doktorów *Munro* i *Tuthill*, którzy na moje wezwanie, mieli staranie o P. Robercie *Gurley*, zostającym teraz w areszcie pod wiedzą podoliera strażnicy Izby. Oto jest treść tego listu:

Posłuszni będąc rozkazom WP., kilkakrotnie byliśmy u P. *Gurley*, w celu sprawdzenia stanu jego umysłu. Dopiero więc, po wielu rozmowach, z nim mianych, po wypowiedzeniu przez niego wielu szczegółów swego życia, rozważywszy z uwagą, co świeżo napisał, zdaniem jest naszem, że w rozmaitych epokach umysł jego musiał doznawać podobnych zboczeń, i że zostawał w tymże stanie, gdy ostatniego piątku, zelił członka tej Izby; w stanie tym zostaje nawet i teraz.

P. Canning, powiada, że po takim oświadczeniu lekarzy, zdaje mi się być rzeczą niepodobną, ażeby uwięziony śmiał stawać przed szrankami: najzgodniejszy z ludzkością środek jest utrzymywać w więzieniu tego człowieka, dopóty, póki familia niebędzie się o niego dopominała. Izba zgadza się na zdanie ministra.

Drugie czytanie bilu, względem odnowienia aktu buntowniczego w Irlandyi, pod imieniem P. *Robertsona* okoliczność, ponowienia dawnych zarzutów z żądaniem odłożenia tego drugiego czytania na sześć miesięcy.

P. Peel i P. *Goulbourn* bronili środka, zaproponowanego na żądanie komitetu, mającego polecenie, rozważyć stan Irlandyi, utrzymując, że tylko tym jednym sposobem można będzie utrzymać pokój w tym kraju, nim środki skuteczniejsze będą obmyślane. Nastąpiło drugie czytanie na skutek większości 89 głosów.

Prze czytano także bil, względem nowych kościół; i został przyjęty.

Posiedzenie dnia 15.

Prośba Izby handlowej miasta Londynu, z żądaniem, aby ministerium wytłumaczyło się, ze swych widoków, względem uznania niepodległości Ameryki południowej, podana była Izbie i czytana przez P. Mackintosh.

Następująca jest skrócona odpowiedź P. Canninga: 1) Rząd Króla Jmci nie jest obowiązany, w rzeczy uznania niepodległości Ameryki południowej, oczekiwać żadnej komunikacji z Hiszpanią. Wolno mu zupełnie działać podług własnych interesów. 2) Rząd angielski uważa, będzie oddzielnie, pytanie względem każdego kraju, a nie względem Ameryki południowej w ogólności. 3) Ministrowie przedsięwzięli środki, ażeby powziąć wiadomość o stanie rządów tamiecznych; lecz dotąd żadnej nie otrzymali. 4) Rząd Króla

Jmci stale będzie starał się dotrzymać zwiadożeń uczynionych w tej mierze, i które są złożone parlamentowi. 5) Dwór londyński odmówił powtórnie przychylenia się do usilnych żądań Hiszpanii, która nań nalegała, ażeby był uczestnikiem konferencyi, na które to pytanie ma być podane.

Posiedzenia dnia 17 czerwca obu Izb parlamentowych, zajmowały się mnięć ważnemi rozprawami. Czytano drugi raz w Izbie Parów bil o assekuracjach morskich i o budowaniu nowych kościołów. W Izbie niższej P. Canning, miał długą mowę na poparcie traktatu, zawartego między Anglią i Niderlandami, w rzeczy posiadłości w Indiach wschodnich. Bil przeszedł do komitetu i miał być potrzeci raz czytany.

Okręt *Griper*, kapitana *Lyon*, wypłynął d. 10 w celu udania się do odnogi *Repulse*, ku północy odnogi hudsonskiej, żądł wyprawa ma się udać lądem do brzegów morza podbiegunowego, odkrytego przez kapitana *Franklina* przed dwoma laty.

Naypoźniejsze wiadomości otrzymaliśmy z *Brezylji* dzisiaj rano. Piszą z *Rio-Janeiro* przed 20 kwietnia, iż znakomitsi mieszkańcy, wezwani zostali do wykonania przysięgi na konstytucyę.

Pokolenie indyan zamieszkających na brzegach jeziora *Michigan*, podało niedawno prośbę do prezydenta i kongresu Stanów Zjednoczonych. Proszą, iżby im przysłał Nauczyciela Ewangelii, któryby wyznawał tę samą naukę, co i ci, którzy składali misyję ś. *Ignacego*, ustanowioną niegdyś w *Michilimakinach*, przez *Oycę Marguet* i innych jezuitów. Oryginał tej prośby, który posiada X. *Richard*, kapłan francuzki, dzisiaj deputowany na kongres, dosyć jest ciekawy: ponieważ podpisy podług zwyczaju tego narodu zawierają nazwiska zwierząt, ptaków i ryb, i że postać tych zwierząt, odrysowana niezgrabnie na papierze, zastępuje miejsce podpisu.

Londyn dnia 20 czerwca.
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Gazeta Goniec wyraża, iż paryżki *Dziennik Rozpraw* nieprzyzwoicie twierdzi, że P. *Cha-teaubriand* miał wpływ do polityki angielskiej. Francya (pisze wspomniona gazeta) nie może przyznać Anglii, tak jak Anglia nie ma chęci przyznać Francyi. Względem Hiszpanii, oba narody trzymały się własnych swoich zdań politycznych: równie potężne, od samego początku unikały wszelkiego zawikłania, postępując obroną sobie drogą.

Pan *Betford Wilson*, syn Pana *Roberta Wilson*, został umieszczony przy jenerale kolumbijskim *Bolivarze*. Jenerałny sekretarz spraw wewnętrznych, *Jose de Espinar*, donosił o tém urzędowi ministrów wojny z głównej kwatery z *Trazilla* pod d. 24 grudnia.

Niedawno wypłynął z *Portsmouth* statek bombardierski przeznaczony do *Algieru*, dokąd i drugi wkrótce się uda.

Właśnie w tem samym miejscu, gdzie dawniej minister *Perceval* śmierć poniósł, P. *Broug-ham* został w tym czasie napastowany przez niejakiego *Gourlay*, mającego pomieszenie zmysłów, i z trudnością życie swoje ocalił.

Stychać, iż wydany przez Pana *Adam* rozkaz, zabraniający cudzoziemcom wdawania się do wojny między grekami i turkami, jest skutkiem odebranych wyrażnych od rządu angielskiego przedpisów: gdyż gabinet nasz postanowił być pośrednikiem między wspomnianemi wojującemi stronami, a dla stosowniejszego działania rozkaz taki był potrzebnym.

List pewnego anglika pisany d. 23 lutego z *Cape-Coast* donosi następujące szczegóły o bitwie z *Ashantesami*: „*Ashantesowie* uderzyli d. 21 stycznia na wojsko nasze; ogień z obu stron był morderczym, i o godzinie 6tej wieczorem zabrakowało nam ładunków. Krajowcy (*Fantysowie*) wspólnie z nami walczący, nie chcieli pójść na bagnety; lecz tem mężniejsi żołnierze nasi użyli tej broni. Każde z nas przebił 3 lub 4 *ashantesów*; nakoniec

żołnierze nasi zdjęli bagnety z karabinów, i wpa-dli na nieprzyjaciela. Gdy naczelny dowódca zaczął odwrót ze sztabem swoim, otoczyło go 2000 nieprzyjaciół, i tylko dwóch oficerów potrafiło się ocalić. Przyczyną tak wielkiej klęski był brak ammunicyi. Gdy major *Rikkest* sprowadził śpiesznie 3 wozy ammunicyjne, znaleziono w nich z wielkiem zadziwieniem makaron, zamiast ładunków.

Odebrane tu wiadomości z *Rio-Janeiro* (w *Brezylji*) dochodzą do d. 19 kwietnia, z *Bahia* do d. 4, a z *Fernambuco* do dnia 12 maja. *Gazety* tameczne umieściły rotę przysięgi, którą Cesarz, a potem Cesarzowa wykonali d. 25 marca na konstytucyę i wszystkie prawa krajowe. Cesarz obiecał, iż każe wyporządzić spalony teatr. Dnia 3 maja zaprzysiężono konstytucyą w *Bahia*. W *Fernambuco*, mimo zamknięcia portu, znajduje się na kotwicy statek wojenny angielski, *Doris*, z 9 innymi okrętami kupieckimi, tudzież i okręt francuzki.

Zabrane przez Lorda *Cochrane* okręty portugalskie, nie zostały uznane za dobrą zdobycz. Wspomniony Lord ułożył się z rządem brezylijskim, iż oficerowie i matrkowie floty jego, zamiast przypadającej dla nich części ze zdobyczy, dostaną pewną ilość pieniędzy.

FRANCYA.

Paryż, dnia 25 czerwca.
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Król Jmć wyjechał wczora do *St. Cloud*, gdzie do d. 10 sierpnia zabawi.

Xiąże *Beja* (Infant portugalski *Don Michał*) był dzisiaj na obiedzie u prezesa rady ministrów.

O b r a d y I z b.
I z b a P a r ó w.

Dnia 21 b. m. minister skarbu podał przyjęty już w Izbie deputowanych projekt do prawa, względem ostatecznego uregulowania budżetu na rok 1822, a minister spraw wewnętrznych podał nowy projekt, według którego zatwierdzone postanowieniami królewskimi klasztory zakonne, mają mieć nadane prawo kupowania i posiadania gruntów. Następnie kanclerz minister sprawiedliwości podał poprawiony w Izbie Deputowanych projekt do prawa, względem rozmaitych odmian prawa karnego. Wreszcie naradzała się Izba o 4 projektach do prawa dotyczących się opłaty od wina i wódki, i przyjęła je jednomyślnie.

I z b a D e p u t o w a n y c h.

Na sessyi d. 21 b. m. Panowie *Rosny* i *Bordeau* zdali imieniem kommissyi sprawę o dwóch projektach do prawa względem upoważnienia miast *St. Quentin*, *Caen*, *Orleans*, *Boulogne* i *St. Germain en Laye* do przyjęcia kapitału na umorzenie długów, i względem uregulowania granic między departamentami *Orne*, *Mayenne* i *Vendée*, radząc przyjęcie obu tych projektów.

Dnia 22 b. m. Panowie *Bulli* i *Breton* zdali imieniem kommissyi sprawę o dwóch projektach do prawa, względem ustanowienia podprefektury w *Valencienes* i upoważnienia władz departamentów *Jura*, *Eure* i *Ligery*, *Tarn*, *Gard*, niższego *Renu* i *Sekwany* do wybrania nadzwyczajnego podatku na opędzenie nagłych wydatków, mianowicie na poprawę więzień i założenie instytucyj religijnych, radząc przyjęcie obu tych projektów z niejakimi odmianami.

Dnia 23 b. m. P. *Sainte Marie* zdał imieniem kommissyi sprawę o projekcie do prawa, względem opłat, jakie posiadacze brzegów rzecznych pobierać mają od młynów wodnych i tratw drzewa. Minister spraw wewnętrznych podał potem projekt do prawa, upoważniający miasta *Nantes* i *Poitiers* do zaciągnięcia pożyczki 800 000 i 500 000 franków na pilne potrzeby. Następnie zaczęły się obrady, względem projektu do prawa, upoważniającego miasta *St. Quentin*, *Caen*, *Orleans*, *Boulogne* i *St. Germain en Laye* do przyjęcia kapitału częścią na zapłacenie długów, częścią na opędzenie wydatków różnych publicznych domów. Jeden tylko *Hrabia Boiclairon* mówił w tej mierze, i projekt większością 271 kressek przeciwno

został przyjęty. Zajął się potem Izba projektem do prawa, względem uregulowania granic między departamentami *Orne*, *Mayenne* i *Vendée*, który bez najmniejszego oporu większością 250 kresek przeciwko 7 przyjęła.

H I S Z P A N I A.

Madryt dnia 12 czerwca.

(z *Gazety le Conservateur Impartial*.)

Walka między rządem i juntą apostolską skończyła się z pomyślnością dla pierwszego. Trzydziestu najsławniejszych członków tej junty, zostało, na rozkaz Króla Jmci, na wygnanie skazanych. Do liczby tych należą: były minister *Saez*, spowiednik królewski; były minister *Erro*; były podskarbi *Elissalde*; P. *Monteneyro*, konsul w *Bordeaux*; *Garcija de la Torre*, były minister sprawiedliwości; *Galiano*, rada stanu; *Ortalendy*; półkownik *Cantaro*; oyciec *Cyrylli*, generał pewnego zakonu i wielu innych; znaczna liczba tych wygnańców odebrała rozkaz udać się do *Barcelony*, zapewne dla wsadzenia tam na okręty.

Z listów, odebranych z *Grenady*, dowiadujemy się, iż tam aresztowano generała margrabiego *Campo-Verde*, wielu wyższych oficerów i hrabiego *Camorra*. Niewiadomo z pewnością, jaki był do tego powód.

Podatki poczynają już wpływać z okolic stolicy, lecz przychodu z nich nie ma prawie żadnego. Wszelako cena zboża na rynku madryckim zmniejszyła się. Złe nie jest powszechne, i jest nadzieja, że *Stara Kastylija*, która jest szpichlerzem Hiszpanii, będzie miała obfite żniwo.

A U S T R Y A.

Wiedeń d. 24 czerwca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Przybyły tu z *Florencji* goniec przywiózł smutną wiadomość, iż *Arcey-Xiąże Ferdynand*, Wielki Xiąże *Toskański*, urodzony d. 6 maja 1769, po pięciodniowej chorobie, umarł tam d. 18 b. m. o godzinie 5 po południu.

(Praga w Czechach) d. 27 czerwca.

(z tejże gazety.)

N. Cesarz Jmć raczył d. 23 b. m. uszczęśliwić odwiedzeniem swoim klasztor *Urszulin*. Nazajutrz cała szlachta obecna w *Pradze*, zebrałszy się w ogrodzie Hrabiego *Kolowrat*, miała szczerście jeszcze raz okazać uszanowanie swoje. Z powodu nadzwyczajnego wezbrania *Mołdawy* przez ciągle deszcze, zamysł NN. Cesarstwa Ichmość, zwiedzenia obu kęp na tej rzece, nie mógł być przywiedzionym do skutku.

Dnia 26 b. m. o godzinie 6stej zrana wyjechali ztąd NN. Cesarstwo Ichmość, udając się przez *Budweis* i *Horn* na powrót do *Wiednia*, gdzie dnia 28 b. m. przybyć mają.

Gdy się pokazało, iż z oznaczonej liczby 80 adwokatów w *Wiedniu*, tylko 22 trudni się sprawami, inni zaś, zebrałszy sobie znaczny majątek, używają spokojności, a przez to wynika dla stron szkodliwy brak porady prawnej, podano więc z urzędu do najwyższej władzy wniosek, aby jeszcze 50 lub 60 adwokatów w *Wiedniu* mianowano.

T U R C Y A.

Od granic tureckich d. 13 czerwca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Gazety greckie z Missolungi donoszą, iż *Jusuf* basza, wzięwszy 4000 wojska, uczynił wycieczkę z *Patras*, i posunął się do *Vostiza*, lecz po-

tem ze stratą został odpędzony na powrót do *Patras*.

Słychać znowu, iż *Lord Strangford* posła angielski przy *Porcie Ottomańskiej*, otrzymał nakazanie dawno żądane uwolnienie od tego urzędu.

Dnia 14. Rozeszła się w *Belgradzie* pogłoska, iż nowy *Seraskier Derwisz* basza, rozpoczął działania swoje na lądzie, lecz w okolicach *Zeytuny* znalazł wielkie przeszkody, które skłoniły go do odwrótu. Kapitan basza, wzięwszy 3000 albańczyków na okręty, wypłynął z portu *Saloniki* i udał się w dalszą żeglugę.

Oddział wojska tuckiego wysiadł niedaleko *Orco*, w stronie północnej wyspy *Negreponu*, a ztamtąd posunął się dalej w zamiarze połączenia się z Turkami, będącymi w tamiecznych twierdzeniach. Zamysł ten wcale się nie udał. Korpus grecki, wysłany przez *Odyseusza* przeciwko Turkom, przymusił ich do spieszego odwrótu i ucieczki na okręty. Zdaje się jednak, iż z większą siłą będą chcieli wylądować w innem miejscu na wyspę *Negrepon*, tém bardziej, iż nadejściem ich posilki z *Macedonii*.

Kurs Sankt Petersburgski dnia 20 czerwca.

W e x l e.

Na Londyn 9 $\frac{27}{4}$, 1 $\frac{1}{2}$ pens.

— Amsterdam 9 $\frac{1}{2}$ sztyw.

— Hamburg 8 $\frac{2}{3}$ szl. ban.

— 3 Miesiące 8 $\frac{1}{2}$

— Parę — — —

— 3 i 1 siące 100 $\frac{3}{4}$ cent.

P i e n i a d z e.

Dukat holenderski nowy 11 r 90 k., stary 11 rub. 70 k. rubel złotem 3 r 90 k. srebrem 3 r. 7 $\frac{1}{2}$ k.

Nieustający dochód kommissji umorzenia długów:

68 assygnacyami 112

68 brzęcząca moneta — — —

58 takąż — — —

} procentow

Kurs wileński na assygnaty od dnia 1 lipca: rubel srebrny 3 rub 79 $\frac{1}{2}$ kop. dukat nowy 11 rub. 95 k., stary 11 rub. 75 kop., imperyal 36 r. 80 $\frac{1}{2}$ kop.

N o w e D z i e ł o.

W Redakcyi Kurjera Litewskiego dostać można: Ustawy Towarzystwa Wolnego Ekonomicznego, nowemi prawidłami pomnożone, i przez Najwyższy Reskrypt, z dnia 4 lutego 1824 roku, potwierdzone. Przełożone, z powtórnego wydania rossyjskiego, w Sankt Petersburgu, w drukarni CESARSKIEJ Akademii nauk, 1824. W Wilnie w drukarni A. Marcinińskiego 1824.

Cena kop. 22 i pół.

Sposób pożyteczniejszego palenia węgla z pni sosnowych i powału, pędzenia dziegciu i olejku sosnowego, oraz warzenia smoly twardej, z pięcią tablicami rysunków, napisany przez Radcę Stanu i Kawalera Grzegorza Engelmana, i drukiem ogłoszony na rozkaz Ministerjum Spraw Wewnętrznych, a z polecenia JW HORN, Gubernatora Cywilnego Wileńskiego Rzeczywistego Radcy Stanu i Kawalera, w języku polskim wydany. Z rossyjskiego na polski język przełożył Ignacy Nie-wiarowicz. W Wilnie, nakładem i drukiem A. Marcinińskiego 1824 r.

Cena kop. 45.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokosc Barom.	Wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmiana w powiat
	dnia 1 god. 2 wiecz.	27 cal. 5,8 lin.	+ 15 stopni.	Południowy.	Deszcz.
	dnia 2 god. 5 z rana	27 — 4,7 —	+ 10,5 —	Póln. Zach.	Pogoda.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.